

Información xeral

Acesos:

Só se pode acceder ao Parque dende o mar, por medio de servizos de transporte marítimo de pasaxeiros ou mediante embarcación privada. Varias navieras ofrécenlles aos visitantes, sempre que a climatoloxía o permita, servizos regulares ou mediante grupos concertados.

Para obter información sobre as empresas de transporte ás illas, época de servizo, horarios e reservas poden consultar nas oficinas de turismo da Xunta de Galicia, dos concellos limítrofes ou a través de Internet.

Puntos de información

Existen casetas de información nas illas Cíes e Ons, situadas nas proximidades dos lugares de desembarco de pasaxeiros, abertas na época de transporte regular ás illas. Tamén hai outros puntos de información que contan cunha exposición interpretativa tanto en Cíes como en Ons.

Centro de Visitantes do Parque Nacional

Está situado no casco vello de Vigo, preto da Estación Marítima. A entrada é libre, gratuita e atópase aberto todo o ano. É aconsellable visitalo antes de acceder ao Parque, xa que permitirá obter información precisa e actualizada sobre o espazo protexido, os servizos dispoñibles en cada época do ano o as recomendacións para a súa visita.

Percorridos

O Parque conta con guías-intérpretes especializados para realizar rutas guiadas a pé. Este servizo regúlase mediante solicitude fóra do período estival (Semana Santa, fins de semana de maio e do 1 de xuño ao 30 de setembro). O formulario e condicións de solicitude atópanse a disposición na nosa páxina web (apartado Solicitudes-Permisos). Durante a época estival é preciso informarse dos itinerarios guiados do día e anotarse nas casetas de información das illas para poder participar (só en Cíes e Ons).

As rutas sinaladas nos mapas permiten realizar itinerarios autoguiados en cada un dos arquipélagos do Parque.

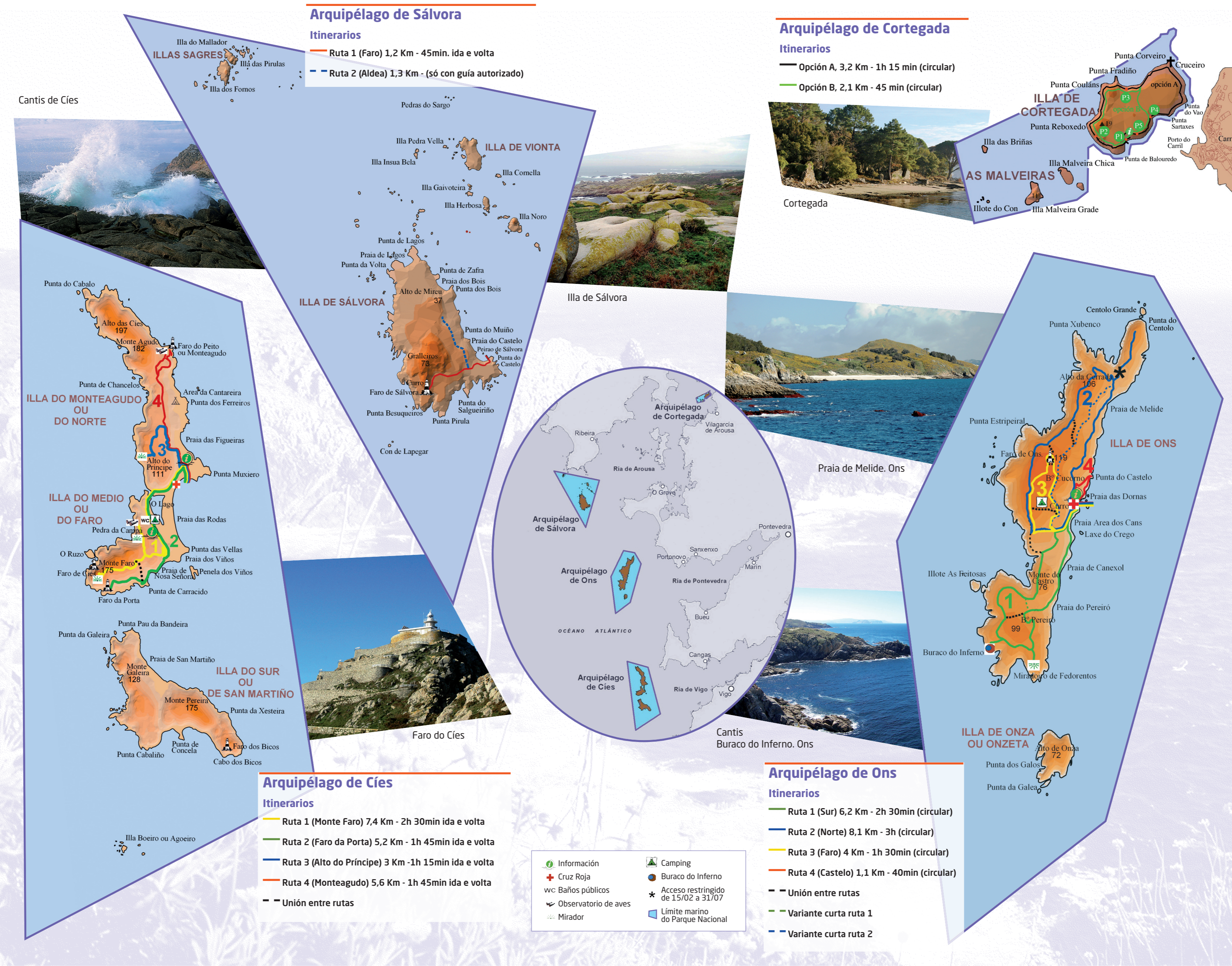
Outros servizos

Existe un camping nas Illas Cíes e outro na illa de Ons, abertos durante o período de servizo de transporte regular (consultar páxina web do parque). Nos dous casos existe límite de ocupación diario

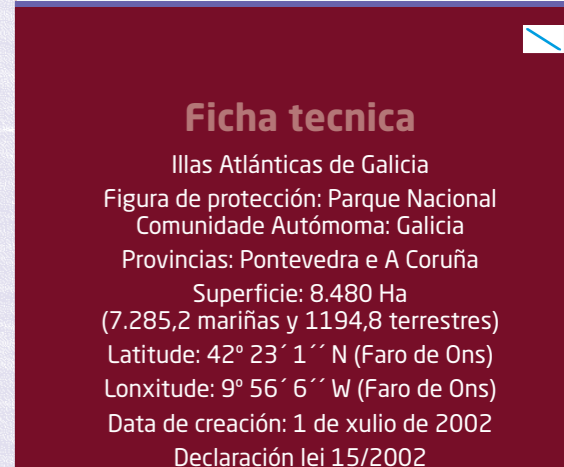
Recomendacións:

- Leve unha bolsa para o seu lixo, que deberá depositar fora do parque pois na illa non hai papeleiras
- Circule só polos camiños destinados ao uso público.
- Non se achegue demasiado aos cantís, é perigoso.
- Non se esqueza de dispoñer de suficiente auga e de crema solar.
- Leve calzado deportivo e roupa cómoda, sen esquecer algo de abrigo para a viaxe en barco.
- Atenda ás indicacións de guías, vixiantes e gardas

Mapa Parque Nacional Marítimo-Terrestre das Illas Atlánticas de Galicia

XUNTA DE GALICIA

Ficha técnica

Illas Atlánticas de Galicia
Figura de protección: Parque Nacional
Comunidade Autónoma: Galicia
Provincias: Pontevedra e A Coruña

Superficie: 8.480 Ha
(7.285,2 mariñas e 1.194,8 terrestres)
Latitude: 42° 23' 11" N (Faro de Ons)
Lonxitude: 9° 56' 6" W (Faro de Ons)
Data de creación: 1 de xullo de 2002
Declaración lei 15/2002

Direccións

PARQUE NACIONAL MARÍTIMO TERRESTRE DAS ILLAS ATLÁNTICAS DE GALICIA
Oficinas centrais:
Edificio Cambón, Rúa Oliva, 3. 36202 Vigo
iatlanticas@xunta.es
Tlf: 886 21 80 90 Fax: 886 21 80 94

Centro de Visitantes:
Edificio Cambón, Rúa Palma, 4. 36202 Vigo
Tlf: 886 21 80 82
www.magrama.gob.es/es/red-parques-nacionales/default.aspx
www.parquenacionalillasatlanticas.com
www.facebook.com/ParqueNacionalIslasAtlanticasDeGalicia

Recoñecementos

Zona de especial protección para as aves (ZEPA)
Islas Cíes (1988)
Isla de Ons (2001)
Zonas de Especial Conservación (ZEC)
Zonas de Especial Protección de los Valores Naturales (Decreto 72/2004, de 2 de abril)

Zona OSPAR (2008)
Edita: Organismo Autónomo Parques Nacionales
Fotografías:
Fototeca CENEAM - Archivo Parque Nacional.
Fauna foto 2: F. Rey da Luz / Fauna foto 3: Emilio Solla / Fauna fotos 6, 9 y 10: Roberto Castiella.
Fauna fotos 8, 11 - Portada y Flora fotos 9, 10, 11: JL González / CENEAM-MAGRAMA / Flora foto 8: ZOEI/CENEAM-MAGRAMA

Ademáis non está permitido:

- Acampar, agás nas zonas permitidas
- Circular fóra das zonas permitidas
- Prender lume
- Deixar ou depositar residuos. Lembre que debe retornar o seu lixo ao porto de orixe pois nas illas non hai papeleiras
- A navegación e o fondeo de embarcacións sen autorización
- A pesca deportiva ou submarina; o submarinismo sen autorización
- Arrincar plantas ou molestar aos animais
- Facer ruidos que poidan alterar a tranquilidade natural do lugar
- Introducir animais agás cans de cego
- Levarse cunchas, area, pedras, ...

Parque Nacional Marítimo-Terrestre das Illas Atlánticas de Galicia

Un parque nacional dominado por rocha e océano

Cumios antano unidos ás serras litorais e agora illados pola inundación da costa, compoñen unha cadea de illas que protexen as rías.

O seu relevo caracterízase pola presenza de dúas vertentes diferenciadas. A occidental, enfrontada ao mar aberto, é máis abrupta, con fortes pendentes que forman cantís. A oriental, que mira ás rías, ten un perfil máis suave, o que permite a formación de areas e dunas.

Os fortes ventos, cheos de salitre, o escaso desenvolvemento dos solos e a carencia relativa de precipitacións determinan as condicións naturais destas illas.

A proximidade ao continente, a singularidade do relevo, e o mar como permanente fondo escénico configuran paisaxes únicas.

- **O arquipélago de Cíes** comeza ao sur coa illa de San Martiño, e continúa coas illas Monte Faro e Monte Agudo, unidas pola barreira areosa que forma o areal de Rodas.

- **O arquipélago de Ons**, conta coa maior das illas do parque, a illa de Ons, e ao seu carón a pequena Onza, ambas con perfil en meseta.

- Este **arquipélago de Sálvora**, coa illa maior que recibe o mesmo nome, é unha illa de baixas altitudes, cunha paisaxe de rochas graníticas redondeadas polo vento. Sitúanse xunto a ela illotes areosos como Vionta e outros rochosos coma Noro.

- **O arquipélago de Cortegada**, formado pola illa maior Cortegada e as illas Malveiras e illotes como Briñas; son practicamente chairas. O ambiente máis benigno do esteiro favorece o medre dos bosques nestas illas.

Principais ecosistemas

Ecosistemas litorais: praias e sistemas dunares. Cantís.

Ecosistemas submarinos: fondos rochosos, bancos de area, fondos de Maërl, fondos de cascallo e bosques de algas.

Matogueiras costeiras atlánticas e submediterráneas.

Os fondos mariños agochan os tesouros destas illas

A extraordinaria riqueza mariña das illas explícase polo ascenso das augas profundas ricas en nutrientes, que serven de sustento a pequenos microorganismos, base da cadea alimentaria. A circulación das correntes mariñas e estuáricas, a variedade de substratos e o relevo dos fondos dotan ao medio mariño de distintos escenarios ecolóxicos que determinan a gran diversidade de flora e fauna mariña. Este é o gran tesouro escondido do Parque.

O home e a súa influencia no Parque e o seu contorno

Aspectos culturais

Dende a Idade do Bronce ata ben entrado o século XX, a presenza intermitente de habitantes estivo condicionada polos recursos do medio e as visitas de invasores ou inimigos. Castros prerromanos, poboados romanos, mosteiros e sarteiros da Idade Media, ermidas, fortificacións, restos arqueolóxicos e construcións máis modernas testemuñan a presenza de asentamentos humanos nestas illas. Obrigados a depender do medio para sobrevivir mediante a pesca, a agricultura e a gandería, e sometidos a incursións de piratas e corsarios, estes poboadores tiveron que abandonar as illas moitas veces ao longo da historia. Na metade do século XX, as duras condicións de vida (comparadas coas do continente) causaron o seu despoboamento progresivo. O illamento ao que se vían sometidos durante longas tempadas, deu lugar a unha cultura rica en supersticións e crenzas populares, que ademais acumulou coñecementos sobre o medio natural, as plantas medicinais ou o mar. Sobre todo na illa de Ons que conta cos derradeiros habitantes do Parque. Nas últimas décadas, o auxe turístico das Cíes e de Ons xerou unha presenza humana marcadamente estacional que hoxe en día está en vías de regulación.

Piorno e casa en Ons
Monumento da Serea en Sálvora

Pesca e xestión sostíbel

As poboacións próximas ás illas levan séculos pescando nas súas augas especies como a nécora, a navalla, a robaliza ou o polbo. Esta actividade extractiva que emprega técnicas artesanais, si se regula adecuadamente, é compatíbel coa conservación dos fondos mariños do Parque e polo tanto cunha xestión sostíbel destes.

Dorna (embarcación pesqueira tradicional)

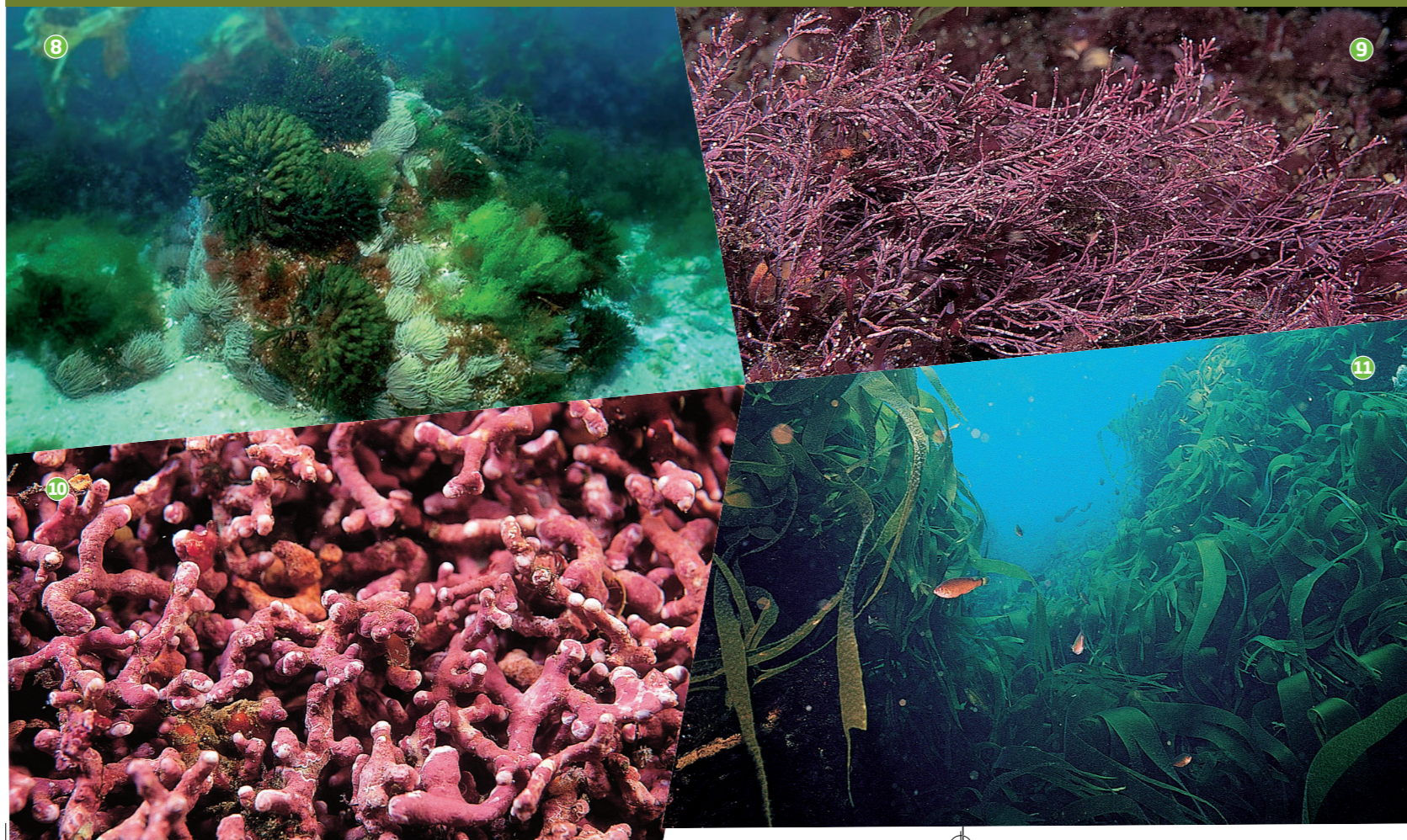
A flora

A luz e as ondas condicionan a distribución da flora mariña, ademais da profundidade e as características do substrato. Na cara oeste das illas abundan as grandes algas pardas como os golfos (Laminaria e Saccorhiza) que forman auténticos bosques submarinos. Tamén destacan os fondos de maërl, que están formados pola agregación de miles de algas coralíferas de pequeno tamaño e de varias especies.

A flora terrestre debe protexerse da aridez, o sal e o vento. Os distintos ecosistemas do Parque albergan unha variada vexetación. **Os areas e dunas**, medios de grande aridez, obrigan ás plantas a presentar adaptacións especiais: cores claras que reflictan a luz, raíces moi profundas, bulbos de reserva de auga, etc. Son plantas de distribución moi restrinxida e de protección obrigada. O feo de praia, a cebola das gaivotas, o alelí das praias, son especies representativas destes medios. Máis escasas, pero de grande importancia, son a camariña e a *Armeria pungens*. **Os cantís**, zonas de escaso substrato enfrontadas a fortes ventos cargados de salitre, soamente permiten a supervivencia de plantas moi adaptadas, coma o pirixel de mar, a herba de namorar ou a macela mariña. Destaca *Angelica pachycarpa* como planta exclusiva do noroeste peninsular, asociada aos cantís frecuentados por colonias de gaivotas. **As matogueiras**, dominadas polo toxo, teñen un carácter submediterráneo con especies coma o trobisco e a carpaza moura. Como especie propia destas matogueiras destaca *Cytisus insularis*, unha xesta atopada por agora unicamente no Parque. **As manchas arbóreas** son principalmente produto da repoboación, con especies coma eucaliptos, piñeiros e acacias, quedando núcleos illados de especies autóctonas coma o cerquiño ou o abruñeiro. En Cortegada atopamos tamén espectaculares bosques de loureiro con exemplares que acadan os 12 metros de altura.

- 1 Bosque de loureiro · *Laurus nobilis*
- 2 Herba de namorar · *Armeria pubigera*
- 3 Xesta de Ons · *Cytisus insularis*
- 4 Hinojo marino · *Crithmum maritimum*
- 5 Anxélica · *Angelica pachycarpa*
- 6 Linaria arenaria · *Linaria arenaria*
- 7 Feo de praia · *Ammophila arenaria*
- 8 Algas verdes · *Codium* sp. y *Ulva* sp.
- 9 Alga coralina · *Corallina* sp.
- 10 Fondos de Maërl · *Phymatolithon* spp. y *Lithothamnion corallioides*
- 11 Bosques de algas pardas · *Saccorhiza* y *Laminaria* sp.

A fauna

O medio mariño é o mellor representado no Parque; a súa gran variedade de ambientes proporciona unha elevada diversidade faunística. Nas **zonas rochosas** máis batidas polo mar habitan organismos que desenvolveron mecanismos para fixarse nas rochas: percebes, lapas, mexillón, arneiróns, etc. Dende a franxa mareal, e a medida que aumenta a profundidade, aparecen refuxiadas entre as fendas anémonas, ourizos, caramuxos, cangrexos, lorchos ou polbos.

Os fondos de area, ao carecer de substrato fixo, condicionan a algúns organismos a vivir soterrados. Este é o caso das navallas, berberechos ou ameixas, mentres que outros se mimetizan coa superficie como o rodaballo, o choco ou o cangrexo ermitán.

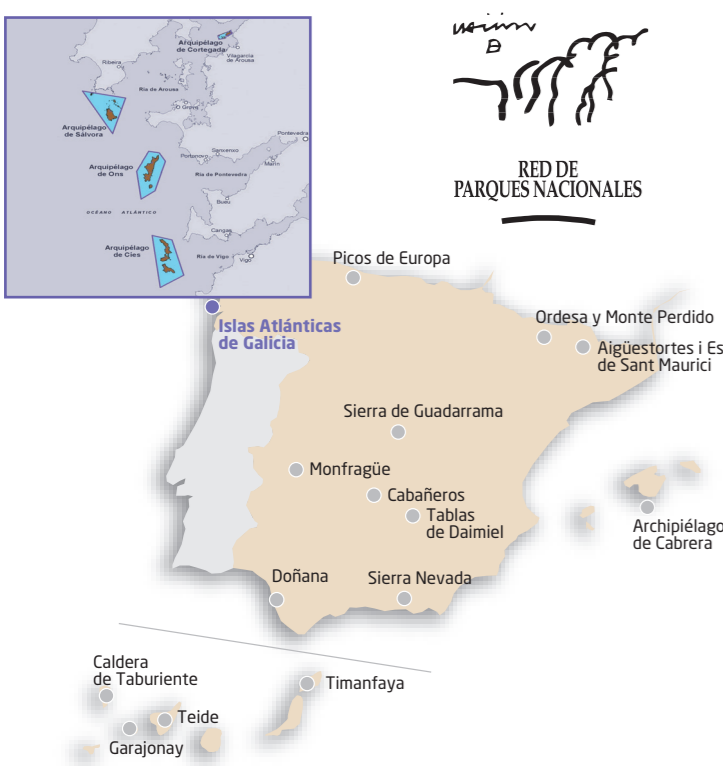
Outros fondos móbiles son os formados por algas calcarias (chamados de maërl), e os fondos de cascallo formados por restos de cunchas, onde atopamos comunidades semellantes ás dos fondos de area. A abundancia de organismos mariños sustenta poboacións nidificantes de aves mariñas como as de gaivota patiamarela ou as de corvo mariño cristado, e en menor medida, a de gaivota escura, paíño europeo e a pardela cincinta. Tamén aproveitan estes recursos aves invernantes ou en paso migratorio como o corvo mariño grande, o mascato, a pardela balear, o arao romeiro e o carrán cristado.

En zonas de menor influencia mariña, aparecen aves como o falcón peregrino, a píntega dentro dos anfibios, o escáncer de cinco dedos nos réptils, ou a escasa bolboreta *Zerynthia rumina* no grupo dos insectos.

Os mamíferos son escasos no Parque, aínda que son abundantes os coellos que practicamente non teñen depredadores. Nos últimos anos reapareceu a lontra.

- 1 Gaivota patiamarela · *Larus michahellis*
- 2 Lagarto arnal · *Timon lepidus*
- 3 Pillaras das dunas · *Charadrius alexandrinus*
- 4 Bolboreta · *Zerynthia rumina*
- 5 Corvo mariño cristado · *Phalacrocorax aristotelis*
- 6 Cardume de sargos · *Diplodus sargus*
- 7 Ourizos, apegóns, etc. (zona intermareal)
- 8 Percebes · *Pollicipes pollicipes*
- 9 Nécora · *Necora puber*
- 10 Choco · *Sepia officinalis*
- 11 Estrelas de mar, esponxas e gorgonias

Ámbito territorial:

As Illas Atlánticas son catro arquipélagos vencellados ás Rías Baixas, fronte ás costas de Pontevedra e A Coruña.

O Parque Nacional está composto polos arquipélagos das Cíes, Ons, Sálvora e Cortegada e tamén das augas dos seus arredores, que constitúen o 86% da superficie total.

As Cíes sitúanse fronte a ría de Vigo; Ons está na entrada da ría de Pontevedra; Sálvora, na boca da ría de Arousa, e Cortegada está protexida no interior da mesma ría. Pertencen aos municipios de Vigo, Bueu, Ribeira e Vilagarcía respectivamente.

O clima é menos rigoroso do que cabería esperar dada a súa situación, con menos precipitacións e temperaturas máis mornas ca na costa atlántica próxima.